

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра теорії і методики фізичного виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Попилов С.А.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА
практики студентів факультету фізичної культури, що навчаються
в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка,
спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)
освітнього ступеня «магістр»

Автор: Юрчишин Ю. В.
доцент кафедри теорії і
методики фізичного виховання

Ухвалено
науково-методичною радою
факультету фізичної культури

Протокол №7 від 28.08.2020 р.

Голова НМР В. М. Гоншовський

Обговорено і затверджено на
засіданні кафедри теорії і
методики фізичного виховання
Протокол №9 від 27.08.2020 р.
Завідувач кафедри
 Ю. В. Юрчишин

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Практика студентів вищих навчальних закладів України є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття й удосконалення практичних навичок та умінь за відповідним напрямом чи спеціальністю.

1.2 Метою практики є закріплення теоретико-методичних знань, вмінь і навичок студента, що були отримані в процесі навчання на факультеті фізичної культури, формування та розвиток професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах закладу середньої освіти, закладів вищої освіти I-IV рівнів акредитації, оволодіння студентами сучасними методами, формами організації фізичного виховання різних вікових категорій, знаряддями праці їх майбутньої професійної діяльності. У процесі професійної підготовки студентів увага всіх відповідальних сторін за проведення практики повинна акцентуватися на розвиткові творчих здібностей і самостійності студента, його умінні приймати професійні рішення та спроможності працювати в колективі.

1.3 Практика студентів факультету фізичної культури проводиться на основі Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом МО України від 08.04.1993 р. за № 93, листів Міністерства освіти і науки України від 05.12.2003 р. за № 14/18.2-2097 «Про фахову (переддипломну) практику студентів вищих педагогічних закладів за місцем майбутнього працевлаштування» та від 07.02.2009 р. за № 1/9-93 «Про практичну підготовку студентів». Закону України «Про вищу освіту». Державних стандартів вищої освіти, освітньої програми і навчальних планів та інструктивно-нормативних документів щодо організації і проведення практики студентів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

2. ВИДИ І ЗМІСТ ПРАКТИКИ

В галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура), освітнього ступеня «магістр», денної форми навчання організовуються і проводяться такі практики:

- виробнича педагогічна практика в закладі загальної середньої освіти II ступеня (2 курс, 3 семестр, 3 тижні 4,5 кредитів ЄКТС, що складає 135 годин).

- виробнича педагогічна практика в закладі загальної середньої освіти III ступеня (2 курс, 4 семестр, 3 тижні 4,5 кредитів ЄКТС, що складає 135 годин);

В галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура), освітнього ступеня «магістр», **заочної форми навчання** організуються і проводяться такі практики:

- виробнича педагогічна практика в закладі загальної середньої освіти II ступеня (2 курс, 3 семестр, 3 тижні 4,5 кредитів ЄКТС, що складає 135 годин).

- виробнича педагогічна практика в закладі загальної середньої освіти III ступеня (2 курс, 4 семестр, 3 тижні 4,5 кредитів ЄКТС, що складає 135 годин);

2.2 Загальна характеристика бази, цілей та завдань й керівництва виробничою педагогічною практикою в закладі загальної середньої освіти II ступеня та III ступеня.

База практики – заклади загальної середньої освіти.

Мета практики полягає у формуванні готовності до цілісного виконання комплексу функціональних обов'язків науково-педагогічних працівників з фізичного виховання, серед яких: організація навчального процесу, проведення методичної, науково-дослідної та виховної роботи, практичне застосування поглиблених фундаментальних знань з психолого-педагогічних та фахових дисциплін, набутих під час навчання в магістратурі; розвиток уміння самостійно розв'язувати навчально-виховні завдання, стимулювання потреби постійно підвищувати свою професійну компетентність, подальше програмування стратегії саморозвитку і самовдосконалення у вищій школі.

Завдання практики:

- закріплення психолого-педагогічних і фахових знань, їх творче застосування у практичній діяльності вчителя ЗЗСО;

- формування навичок творчого, науково-педагогічного та методичного пошуку, оволодіння ефективними інноваційними педагогічними та

інформаційними технологіями; формами і методами, навчальної та науково-дослідної роботи з учнями;

- оволодіння методами і формами педагогічної діагностики, педагогічного прогнозування та планування навчально-виховного процесу ЗВО;

- формування особистісних рис, соціально та професійно значущих якостей, світоглядної та громадянської позиції;

- створення умов для професійного росту магістрантів, оволодіння ними специфікою діяльності викладача фізичного виховання у ЗВО;

- виконання магістрантами практичних навчально-виховних та науково-дослідницьких завдань; розвиток умінь аналізувати та оцінювати свою діяльність, а також корегувати її на основі рефлексії, піклуватися про професійне самовдосконалення;

- поглиблення розуміння сутності основних принципових позицій нової освітньої політики, що проводиться в державі та умов їх практичної реалізації в загальноосвітній школі та ЗВО.

Керівництво практикою: кафедра теорії і методики фізичного виховання, кафедра легкої атлетики з методикою викладання; кафедра спорту і спортивних ігор, кафедра педагогіки дошкільної, початкової, середньої і вищої освіти та управління навчальним закладом, кафедра психології освіти.

Згідно графіку навчального процесу навчальних планів практики мають таку тривалість і терміни проведення

Види практик	Семестр	Терміни проведення за графіком навчального процесу	Форма підсумкового контролю
Денна форма навчання			
виробнича педагогічна практика в закладі загальної середньої освіти II ступеня	3	3 тижні	Диференційований залік
Виробнича педагогічна практика в закладі	4	3 тижні	Диференційований залік

загальної середньої освіти ІІІ ступеня			
Заочна форма навчання			
виробнича педагогічна практика в закладі загальної середньої освіти ІІ ступеня	3	3 тижні	Диференційований залік
Виробнича педагогічна практика в закладі загальної середньої освіти ІІІ ступеня	4	3 тижні	Диференційований залік

2.3 Наскрізна програма практики здобувачів вищої освіти (другого) магістерського рівня спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) факультету фізичної культури є основним нормативним та навчально-методичним документом, що регламентує мету, зміст і послідовність проведення практики студентів на визначених базах практики, підведення підсумків практики та містить рекомендації щодо видів, форм і методів контролю якості підготовки (рівень знань, умінь і навичок), які студенти повинні формувати під час проходження практик. На основі Наскрізної програми практики студентів факультету фізичної культури щорічно розробляється та затверджується робочі програми відповідного виду практики, що входить до комплексу основних навчально-методичних документів (навчально-методичний комплекс), які реалізують завдання освітньої програми, ОПП і ОКХ фахівців відповідної галузі знань і напряму, спеціальності, спеціалізації та відповідає їх змісту щодо знань, практичних вмінь і навичок.

2.4 Зміст практики і послідовність проведення практик на факультеті фізичної культури визначається навчальними планами, графіком навчального процесу, робочими програмами практики, графіком практики факультету.

2.5 Робоча програма практики студентів є основним навчально-методичним документом для студентів і керівників практики від кафедр факультету фізичної культури, кафедр університету і баз практики (керівників і науково-педагогічних працівників ЗВО).

2.6 Випускова кафедра теорії і методики фізичного виховання на основі робочої програми практики може розробляти методичні документи, навчально-методичні праці, що сприятимуть покращенню якості проведення практики.

3. БАЗИ ПРАКТИК

3.1 Практика студентів факультету фізичної культури проводиться на таких базах практики: заклади середньої освіти, що відповідають вимогам та забезпечують виконання робочих програм практик.

3.2 Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (факультет фізичної культури) щорічно укладають угоди із базами практики про проходження практики студентами.

3.3 Базами практики можуть бути визначені навчальні заклади, що знаходяться у м. Кам'янець-Подільський та населених пунктах Хмельницької й інших областей України, незалежно від їх організаційно-правових форм власності, при умові їх належного кадрового, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення.

3.4 Студенти факультету фізичної культури можуть самостійно обирати для себе базу практики і пропонувати її для використання лише при умові погодження всіх питань з керівництвом факультету й університету та керівництвом бази практики.

4. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Під час проходження виробничої педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти II та III ступеня у здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня формуються спеціальні (фахові) предметні компетентності:

Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання у фізичному вихованні.

Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з фізичного виховання.

Здатність до володіння педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і самостійної розробки методик і

технологій для інтегрального гармонійного розвитку людини.

Здатність вести документацію, що забезпечує процес навчання з фізичної культури в закладах середньої освіти.

Здатність самостійно проводити заняття в шкільній секції спортивного напрямку, здійснювати профілактику травматизму.

Здатність до організаційної роботи у сфері фізкультурно-оздоровчої роботи у навчальних закладах, позашкільних закладах учнівської молоді.

Рекомендовані навчально-методичні джерела для студентів-практикантів:

1. Солопчук М.С., Боднар А.О., Бесарабчук Г.В., Солопчук Д.М. Теорія фізичного виховання : опорні таблиці : навчально-методичний посібник / [Солопчук М.С., Боднар А.О., Бесарабчук Г.В., Солопчук Д.М.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2013. – 148 с.
2. Солопчук М.С., Бесарабчук Г.В., Солопчук Д.М., Заїкін А.В. Методики фізичного виховання різних груп населення: навчально-методичний посібник / [Солопчук М.С., Бесарабчук Г.В., Солопчук Д.М., Заїкін А.В.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. – 480 с.
3. Солопчук М.С., Бесарабчук Г.В. Виробнича (педагогічна) практика студентів факультету фізичної культури на базі загальноосвітніх навчальних закладів (в умовах кредитно-модульної системи навчання) / М.С.Солопчук, Г.В.Бесарабчук. – К.-П.: Аксіома, 2010. – 120 с. (гриф МОН України).
4. Навчально-педагогічна практика студентів: програма і методичні рекомендації / [Дуткевич Т.В., Конькова Т.І., Римар Л.М., Федорчук Е.І.]. – К.-П.: ПП Зволейко Д.Г., 2008.
5. Книга вчителя фізичної культури: Довідково-методичне видання / [Операйло С.І., Ільченко А.І., Єрмолова В.М., Іванова Л.І.]. – Х.: Торсінг-ПЛЮС, 2005.
6. Воробйов М.І. Практика в системі фізкультурної освіти: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / М.І. Воробйов, Т.Ю. Круцевич. - Київ: Олімпійська література, 2006. – 192с.
7. Барчуков И.С. Физическая культура: методология, теория, практика: учебное пособие [для студ. виш. учеб. завед.] /И.С. Барчуков, А.А. Нестеров. - М.: Академия, 2006. – 528 с.

8. Губа В.П. Теория и практика спортивного отбора и ранней ориентации в виды спорта [учебное пособие] / Владимир Губа. – М.: Советский спорт, 2008. – 304 с.
9. Закон України «Про загальну середню освіту»: станом на 13 травня 1999 р. / Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — № 9 Законодавство України про загальну середню освіту. — К.: Юрінком Інтер, 1999.-С. 31-54. - (Бібліотека офіційних видань).
10. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України / Збірник законодавчих та нормативних актів про освіту. – Вип. I. – К., 1994. - С. 139-153. - (Бібліотека офіційних видань).
11. Фіцула М.М. Педагогіка: [навч. посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти] / Фіцула М.М.. – К.: Видавничий центр «Академія», 2001. — 528с.
12. Евсеев Ю.И. Физическая культура / Ю.И. Евсеев. – Изд. 3-е. – Ростов н/Д.: Феникс, 2005. – 382 с.
13. Астафьев Н.В. Физическое состояние умственно отсталых школьников: Учебное пособие /Н.В. Астафьев, В.И. Михалев - Омск, 1996. - 160 с.
14. Потапова Н.А. Системная коррекция последствий сколиоза у детей и подростков средствами адаптивной физической культуры. / Потапова Н.А., Кротова Л.М., Гатиатулин Р.Р. – М.: НЦ ЭНАС, 2006. – 216 с.
15. Дмитриев А.А. Физическая культура в специальном образовании /А.А. Дмитриев. - М., 2002. - 176 с.
16. Дубровский В.И. Лечебная физическая культура (кинезотерапия): [учебник для студентов вузов] / В.И. Дубровский. - М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1998. - 608 с.
17. Залетаев И.П. Анализ проведения урока физкультуры. / И.П. Залетаев, В.А. Муравьев. – М.: СпортАкадемПресс, 2002. – 112 с.
18. Курамшин Ю.Ф. Теория и методика физической культуры: [учебник для студентов физкульт. вузов] / Под. ред. проф. Ю.Ф. Курамшина. – М.: Советский спорт, 2003. – 453 с.
19. Курдыбайло С.Ф. Врачебный контроль в адаптивной физической культуре: уч. пособие / С.Ф. Курдыбайло, С.П. Евсейв, Г.В. Герасимова; Под общ. ред. С.Ф. Курдыбайло. - М.: Советский спорт, 2002,- 184 с.
20. Литош Н.Л. Адаптивная физическая культура. Психолого-педагогическая характеристика детей с нарушениями в развитии / Н.Л. Литош. - М., 2002. – 140 с.

21. Луканский И.В. и др. Физиотерапия. Лечебная физкультура. Массаж: [учебн. пособие] / И.В. Лукомский, Э.Э. Стэх, В.С. Улащик; Под ред. проф. В.С. Улащика. - 2-е изд. - Мн.: Выш.шк., 1999. - 335 с.
22. Медведева Л.Е. Организация и методика проведения занятий в специальных медицинских группах: [учебное пособие] / Л.Е. Медведева, И.П. Куценко, А.В. Полуструев, С.Н. Якименко - Омск: СибГАФК, 2001. - 320 с.
23. Кофман Л.Б. Настольная книга учителя физической культуры / Г.И. Погадаев; Предисл. В.В. Курина, Н.Д. Никандрова; Под ред. проф. Л.Б. Кофмана; Авт. - сост. - М., 1998. - 496 с.
24. Потапчук А.А. Осанка и физическое развитие детей. Программы диагностики и коррекции нарушений. / А.А. Потапчук, М.Д. Дидур - СПб.: Речь, 2001. - 38 с.
25. Евсеев С.П. Теория и организация адаптивной физической культуры: [ученик для студентов физкульт. вузов] -М.: Советский спорт, 2002. - 448 с.
26. Попов С.Н. Физическая реабилитация: [учебник для академий и институтов физической культуры] - Ростов н/Д: Изд-во «Феникс», 1999. - 608 с.
27. Шлемин А.М. Физкультурно-оздоровительная работа в школе: [пособие для учителя] - М: Просвещение, 1988. - 245 с.
28. Черник Е.С. Физическая культура во вспомогательной школе /Е.С. Черник. - М., 1997. - 320 с.